

ІНСТИТУТ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ

КАФЕДРА ПРАКТИЧНОЇ ПСИХОЛОГІЇ

ПСИХОДІАГНОСТИКА

ПРОГРАМА

**навчальної дисципліни
для підготовки фахівців ступеня вищої освіти бакалавр**

за спеціальністю (053) Психологія

галузі знань (05) Соціальні та поведінкові науки

**Київ
2017 рік**

РОЗРОБНИК ПРОГРАМИ:

Бойко-Бузиль Юлія Юріївна, професор кафедри практичної психології,
кандидат психологічних наук, доцент

Обговорено та схвалено вченою радою Інституту кримінально-виконавчої
служби

____.____.2017 року, протокол № ____

ВСТУП

Програму навчальної дисципліни «Психодіагностика» розроблено відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра спеціальності 053 «Психологія».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є система знань щодо вивчення засобів розпізнання та вимірювання індивідуально-психологічних особливостей людини.

Міждисциплінарні зв'язки:

Забезпечуючі дисципліни: загальна психологія, вікова психологія, соціальна психологія, експериментальна психологія, практикум з психології, психофізіологія, вступ до спеціальності, історія психології.

Забезпечувані дисципліни: основи психологічного консультування, основи психотерапії, диференціальна психологія, юридична психологія, психологія девіантної поведінки, профорієнтація та профвідбір.

Програма навчальної дисципліни складається з таких розділів:

1. Теоретико-методологічні засади психодіагностики;
2. Підходи у психодіагностиці.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни «Психодіагностика» є формування системи знань про методологію психодіагностики; закладення теоретичного підґрунтя професійного використання психометричних підходів; навчання самостійного проведення психодіагностичних обстежень за допомогою методик сучасної психодіагностики, інтерпретування отриманих емпіричних даних з урахуванням знань з інших навчальних дисциплін. Засвоєні теоретичні знання та здобуті практичні вміння сприятимуть формуванню у здобувачів професійно значущих якостей психолога.

- 1.2. Основними завданнями вивчення дисципліни «Психодіагностика» є:
- отримати уявлення про основні поняття та методи психодіагностики;
  - сформувати вміння та навички використання психодіагностичних методик;
  - оволодіти сучасними методами діагностики особистості.

1.3. Згідно з вимогами освітньо-професійної програми здобувачі вищої освіти повинні:

знати:

- предмет та завдання психодіагностики, її історичний розвиток і зв'язок з іншими галузями психології;
- напрями психодіагностичних досліджень, можливості та сфери практичного застосування психодіагностичних знань;
- загальну методологію та основні методи роботи психолога-діагноста;
- можливості та обмеження психодіагностичних методик;
- правила проведення психодіагностичного дослідження;
- способи обробки, аналізу та інтерпретації результатів психодіагностичного дослідження.

вміти:

- планувати психодіагностичне дослідження;

- формулювати науковий апарат психодіагностичного дослідження стосовно певного психологічного явища;
- оцінювати психометричні параметри вимірjuвального інструментарію;
- обирати валідні, надійні методи і прийоми дослідження;
- обирати і застосовувати психодіагностичні методики у відповідності до предмета дослідження;
- опрацьовувати результати власних досліджень, адекватно та об'єктивно інтерпретувати і узагальнювати їх з метою постановки психологічного діагнозу, залежно від конкретного завдання;
- наочно представляти результати дослідження;
- надавати психологічні характеристики, портрети окремих осіб і груп;
- складати альтернативні інтерпретації на основі комп'ютерної діагностики;
- робити прогнози і виробляти рекомендації психолога-діагноста.

На вивчення навчальної дисципліни «Психодіагностика» заплановано 90 годин 3 кредити ECTS.

2. Структура навчальної дисципліни

Розділ 1. Теоретико-методологічні засади психодіагностики

Тема 1. Загальні засади психодіагностики як науки та дисципліни

Історія зародження та становлення психодіагностики як науки. Розвиток психодіагностики у XIX-XX ст. Актуальні проблеми та перспективи розвитку психодіагностики. Психодіагностика як теоретична дисципліна та практична діяльність. Предмет та завдання психодіагностики. Психодіагностичне дослідження та обстеження. Галузі застосування знань з психодіагностики. Сутність основних ознак і категорій психодіагностики. Психологічний діагноз. Психодіагностичний процес. Психодіагностична ситуація. Рівні діагностичних висновків.

Тема 2. Психометричні основи психодіагностики

Психометрія (психометрика). Загальна і диференційна психометрія. Проблема вимірювання у психодіагностиці. Валідність. Надійність. Вірогідність (достовірність), стандартизованість та норми показників психодіагностичного інструментарію. Репрезентативність вибірки стандартизації. Поняття «метод». Типи та класифікації психодіагностичних методів. Поняття «методика». Одновимірні та двовимірні класифікації психодіагностичних методик.

Розділ 2. Психодіагностичні підходи

Тема 1. Об'єктивний підхід у психодіагностиці

Об'єктивний підхід у психодіагностиці. Тести здібностей. Тести інтелекту. Діагностика пізнавальних здібностей. Психодіагностика когнітивних стилів. Тести креативності (творчих здібностей). Тести спеціальних здібностей. Тести досягнень. Критеріально-орієнтовані тести.

Тема 2. Суб'єктивний підхід у психодіагностиці

Суб'єктивний підхід у психодіагностиці. Особистісні опитувальники.

Особистісний профіль. Об'єктивна структура даних. Опитувальними рис особистості. Опитувальники темпераменту. Типологічні опитувальники. Опитувальники мотивів. Опитувальники інтересів. Опитувальники цінностей. Опитувальники установок (атитюдів). Опитувальники станів. Особистісні опитувальники в діагностиці міжособистісних відносин. Проблеми достовірності та надійності даних особистісних опитувальників (психометричний парадокс, проблема соціальної бажаності відповідей, проблема питань досліджуваними та мінливості їхньої відповіді). Методики суб'єктивного шкалювання та самооцінювання. Психосемантика. Суб'єктивна структура даних. Семантичний простір. Шкальні техніки. Техніки сортування, ранжування, парного порівняння. Репертуарні решітки.

Тема 3. Проективний підхід у психодіагностиці

Проективний підхід у психодіагностиці. Проективні методики. Поняття про проекцію та її види. Проективна гіпотеза. Теоретичні обґрунтування проективного підходу до діагностики особистості. Класифікація проективних методик та їхня загальна характеристика.